

Redovisning av Ekocentrum Projekt 121

SJV Dnr 19-12804/09

1. SAMMANFATTNING

Projektet har genomfört ett antal uppskattade och välbesökta aktiviteter och också stakat ut en intressant väg för Ekocentrum.

* Erbjudande till offentlig sektor om utbildningar enligt projektets program.
(Se exempel på broschyr).

* Genomförande av ett större heldagsseminarium den 16 november i Malmö på Ekocentrum Syd. Föredragande: Landshövdingen, forskare, företrädare för slow-food-rörelsen, Livsmedelsakademin m.fl. Mycket uppskattade workshops för erfarenhetsutbyte. Deltagare från kommuner, organisationer, näringsliv m.fl. Kombinationen av helhetsbild och workshops med specialfokus mycket uppskattad.

* Genomförande av ett större heldagsseminarium den 23 november i Göteborg. I samarbete med Livsmedel i Väst. Föredragande: Landshövdingen, forskare, företrädare för Västra Götalandsregionen, Lokalproducerat i Väst samt lokal restauratör. Deltagare från kommuner, organisationer, näringsliv m.fl. Kombinationen av helhetsbild och workshops med specialinriktning mycket uppskattad.

* Genomförande av miniseminarium den 6 december i Göteborg.

Därutöver ett antal möten med olika kommuner.

Erfarenheter från projektet är att det finns stora behov av kunskapsöverföring och omvärldsbilder. Vidare är det värdefullt att skapa fora och mötesplatser där företrädare för olika delområden får möjlighet att ta del av varandras verksamhet och svårigheter, dvs att myndigheter, forskare, näringsliv och organisationer får möjlighet till erfarenhetsutbyte. Av särskilt intresse är att hjälpa kommuner att se sina olika roller i sammanhanget.

2. BAKGRUND

Projektiden handlade om att med riktade åtgärder och insatser på olika nivåer i kommuner och landsting verka för att de köper mer ekologisk mat, och gärna även är närproducerad.

I samband med att Ekocentrum tog över verksamhet från Ekologiskt Marknadscentrum uppstod möjligheten att genomföra verksamhet av nationell karaktär. Samtidigt försenades ansökan och beviljande, så att delprojekten i Småland och i Dalarna av lite olika skäl inte kunde genomföras.

3. SYFTE OCH MÅLGRUPP (Sammanfattning ur ansökan)

Att stimulera kommuner och landsting att öka sina inköp av ekologisk och klimatsmart mat för att nå målet 25 % ekologisk mat inom offentlig sektor, genom att öka aktörernas kunskap om hur livsmedel produceras. Produkterna ska gärna vara närproducerade. Hälsa, klimat och miljö gynnas av denna utveckling.

Målgrupper: Politiker, beslutsfattare, kostchefer, inköpare, upphandlingsansvariga, kökspersonal, pedagogisk personal.

Projektet har varit framgångsrikt i att nå de flesta målgrupperna med undantag av politiker pga att det var valår och politikerna inte haft klart i vilka nämnder de blir ansvariga för vilken fråga. Vi har även i blygsam skala nått den pedagogiska personalen genom projektets aktiviteter.

4. PROJEKTETS MÅL

Projektet ville bidra till att det nationella målet om 25 % ekologiska livsmedel köps in i den offentliga verksamheten, samt att 20 % av produktionen ska vara ekologiskt certifierad.

Projektet har på ett tydligt sätt visat, inte minst genom den goda uppslutningen på de två större seminarierna, och det intresse som väckts därefter, att frågorna behöver belysas på ett översiktligt sätt och att formen för kunskapsspridning hålls öppen. Projektet har bekräftat att en bra bit återstår till att nå det nationella målet och att flera aktörer på ett tydligare sätt måste samverka för att målen ska bli möjliga att nå. I så motto har projektet varit framgångsrikt, genom att visa på framkomliga vägar i ambitionen mot de nationella målen.

5. GENOMFÖRANDEPLAN OCH TIDSPLAN

Projektplanens huvudpunkter i ansökan:

- * Politikerseminarium
- * Kurs: Klimatsmart, ekologiskt, hållbart
- * Kurs: S.M.A.R.T.
- * Kurs: Ekologiska livsmedel, regler marknad och trender
- * Kurs: Mat från regionen och LOU
- * Kurs: Hur når vi de mål politikerna satt upp?
- * Minimässa: utställning i samband med seminarium
- * Ekologik: pedagogiskt material från EMC

NÅGRA MEDVETNA VAL UNDER GENOMFÖRANDET

När det stod klart att det är svårt att nå politiker under ett valår fick arbetet inriktas mer långsiktigt och för att lägga grunden för kommande arbete.

Broschyrer designades och trycktes på begäran istället för att tryckas i stora upplagor.

Ekocentrums långsiktiga roll som en fristående aktör som kan skapa möten mellan olika intressenter i livsmedelsbranschen betonades.

Synergier mellan pågående aktiviteter söktes, vilket också kom till uttryck i de stora heldagsseminarierna.

Hållbar Utveckling är övergripande och vägledande för Ekocentrum. Alla aktiviteter ska knyts till Ekocentrums ansträngningar att sprida kunskap och inspiration på detta område.

Projektet har till allra största delen genomförts i Västra Götaland och i Skåne. När projektet beviljats i slutet av april skedde planering av verksamhet inom ramen för projektet i flera steg. Det visade sig i juni att projektet av resursskäl inte kunde genomföras som planerat i Småland. I augusti stod också klart att den del som planerats för Dalarna inte kunde planeras och genomföras under hösten 2010. Återstod Skåne och Västra Götaland, där stora insatser gjordes för att sätta frågorna på dagordningen med ett externt utskick om Ekocentrums kursutbud, samt att två heldagsseminarier genomfördes i november i Skåne 16/11 resp Västra Götaland 23/11.

Underhandskontakter under projekttiden med politiker tydliggjorde att valåret 2010 inte skulle lämpa sig för riktade utbildnings- och informationssatsningar mot just politiker.

Den 16 november anordnade Ekocentrum Syd i Malmö en heldagskonferens kring mat och hållbar utveckling, "Skåne i matlandet Sverige- centrum för hållbar livsmedelsutveckling?". Syftet med dagen var att visa på flera av de viktiga dimensioner som maten berör. Dels har maten en viktig roll i ett ekonomiskt perspektiv, där livsmedelsproduktionen är en förutsättning för levande landsbygd och är viktig för den regionala utvecklingen. Dels finns sociala perspektiv på maten som handlar om hälsa och samvaro, matens värde för kulturen och gemenskapen. Men också dimensionen om hållbar ekologisk utveckling där livsmedelsproduktionen har en betydande påverkan genom dess klimatutsläpp, påverkan på den biologiska mångfalden, kemikalieanvändning m.m.

Ofta ses dessa dimensioner som separata sektorer inom livsmedelsproduktionen, men Ekocentrums övertygelse är att dessa måste knytas samman för att skapa en livsmedelsutveckling som är långsiktigt hållbar.

Som ett led i att öppna upp för dialog mellan olika sektorer och aktörer i livsmedelskedjan arrangerade Ekocentrum Syd ett heldagsseminarium om livsmedel den 16 november. Från att ursprungligen fokusera på politiker valde vi att bjuda in deltagare från hela kedjan, såsom forskare, producenter, kökspersonal, upphandlare, butiker osv (för detaljerat program se bifogad inbjudan). Dagen bjöd både på seminarier och debatt och diskussion, och vi möttes av många positiva reaktioner över arrangemanget. Över 100 personer deltog (se deltagarlista) och vi lyckades få en bred blandning av aktörer. Politiker och offentligt anställda erbjöds ett rabatterat pris och representerade majoriteten av deltagarna.

Ekocentrum Syd har under hösten kontaktat och skickat ut erbjudanden till kommunerna i Skåne om stöd för ett ökat inköp av ekologisk och klimatsmart mat. Förutom att informera om matdagen den 16 november har vi även erbjudit fortbildningskurser (med inriktning inom klimatsmart mat, ekologiskt, SMART, mat från regionen samt mot politiker), mini-mässor och kontakt med producenter samt det pedagogiska materialet EkoLogik. Utskick har gått till kommunerna i Skåne och södra Halland (kostnaden, kommunstyrelsen, miljöstrategi el motsvarande), gymnasieskolor i Skåne. Erbjudandet har även lyfts i samtal med flera kommuner vi haft kontakt med i andra projekt.

Den 6 december genomförs ett mini-seminarium för storkökspersonal i Göteborg

Minimässor genomfördes i Malmö och i Göteborg med start den 16 november respektive 23

november.

Ett antal idémöten och förankringsmöten med personer från ett flertal kommuner i Västra Götaland och i Skåne - bla. Uddevalla, Lidköping, Ulricehamn, Göteborg, Lerum, Mölndal samt i kontakter med flertalet kommuner i Skåne - ägde rum under projektiden för att lägga grunden för ett fortsatt arbete.

Ekocentrums seminarium den 23 november i Göteborg utgick från regionala förutsättningar och inkluderade föredrag av bl.a. Lokalproducerat i Väst, SIK och Miljöstyrningsrådet som talade om offentlig upphandling. Tre olika workshoppar med olika teman formerades, med största intresset och deltagandet kring det offentligas arbete för en hållbar livsmedelsförsörjning.

Sammanfattningsvis kan sägas att projektplanens delmoment i stort täcktes upp, dock kunde inte Ekologik-materialet presenteras i någon nämnvärd omfattning. Genomförandetillfällena blev färre än ursprungligen planerat, men med mycket hög nivå på föredrag, diskussioner och workshoppar.

6. SPRIDNING AV PROJEKTETS RESULTAT

Ekocentrums hemsida och nyhetsbrev är de viktigaste kanalerna för informationsspridning. Varje seminariedeltagare har också fått tillgång till presentationerna från seminarierna genom länkar på Ekocentrums hemsida. Vi ser seminarierna som startskott för det fortsatta arbetet och har även förvissat oss om att erfarenheterna från de genomförda aktiviteterna kan användas dels i Skåne och Västra Götaland, men även i kommande projekt i andra delar av landet, primärt Småland, Dalarna och Värmland.

7. PROJEKTETS FINANSIERING

Projektet har finansierats på följande sätt:

Medverkandetid	47.400
Debitering minimässor	35.000
Deltagaravgifter	72.300
Statens Jordbruksverk	287.308
Egen finansiering	132.608
Summa	574.616 kr

8. PROJEKTETS ARBETSSÄTT

Projektet har involverat personal verksamma dels i Ekocentrum i Göteborg, dels i Ekocentrum Syd i Malmö. Löner har betalats av Ekocentrum i Göteborg.

Projektet har letts från Göteborg och genomföranden har delegerats till Ingemar Hjelm (Göteborg) och Mikaela Rosander (Malmö).

Några av de organisationer vi samarbetat med i projektet är: SIK, Livsmedelsakademin, Lokalproducerat i Väst, Miljöstyrningsrådet, Slow-Food-rörelsen, Länsstyrelserna i Skåne och Västra Götalands Län, Västra Götalandsregionen.

9. SLUTSATS OCH REKOMMENDATIONER

Livsmedelsseminarierna var startskott för en ordentligkraftsamling kring matfrågorna. Dagarna gav en god lägesrapport liksom förslag på en mängd områden där vi och andra behöver arbeta vidare, inte minst framkom detta ur de workshoppar som genomfördes. Ekocentrum kommer att ta många av dessa frågor med sig framöver, både inom våra utbildningar, kurser och seminarier, men också i uppbyggandet av vår utställning, där vi når en mängd besökare, både inom den privata och offentliga sfären.

Till andra projekt kan vi ge rekommendationen att det kan vara väsentligt att vidga perspektiven, men även en tidskrävande process, både i planerings- och genomförandefasen. Projekt som upprepar redan framtagna fakta och slutsatser är enklare att planera och genomföra, men leder å andra sidan inte lika långt i förändringsarbetet. Det är ett val som varje projektägare ställs inför.

Göteborg den 29 november 2010

(rev 7 dec)

Christer Owe

Verksamhetsledare och projektledare